

UCHWAŁA NR XV/112/15
RADY GMINY PILCHOWICE
z dnia 22 października 2015r.

w sprawie: zatwierdzenia zmiany Planu Odnowy Miejscowości Sołectwa Stanica na lata 2010 – 2017.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6, ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1515 z późn. zm)

RADA GMINY PILCHOWICE

uchwała:

§ 1

Zatwierdza się zmianę Planu Odnowy Miejscowości Sołectwa Stanica na lata 2010 – 2017, stanowiący załącznik nr 1 do uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3

Uchwała podlega publikacji w Biuletynie Informacji Publicznej i na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCA
RADY GMINY PILCHOWICE
Agata Mosiądz - Kramorz
Agata Mosiądz - Kramorz

Plan Odnowy Miejscowości

Sołectwa Stanica

na lata 2010 – 2017

(zmiana)

Stanica, 2015

WSTĘP

Plan Odnowy Miejscowości jest dokumentem wyznaczającym operacyjne cele oraz kierunki rozwoju Sołectwa Stanica w nowej perspektywie programowania Funduszy Strukturalnych Unii Europejskiej. Opracowany Plan ma odzwierciedlenie w poszczególnych dokumentach programowych takich jak:

- ✓ Narodowa Strategia Spójności (NSS) (Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia) – dokument strategiczny określający priorytety i obszary wykorzystania oraz system wdrażania funduszy unijnych: Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) oraz Funduszu Spójności w ramach budżetu Wspólnoty na lata 2007-2013. Celem strategicznym NSS (NSRO) jest *„tworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki polskiej opartej na wiedzy i przedsiębiorczości, zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej.”*
- ✓ Strategiczne Wytyczne Wspólnoty (SWW) – dokument strategiczny zatwierdzony przez Komisję Europejską wyznaczający kierunki realizacji polityki spójności UE w latach 2007-2013.
- ✓ Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 – dokument wdrażający strategię i priorytety strategiczne wspierające rozwój obszarów wiejskich.
- ✓ Strategia Rozwoju Gmina Pilchowice 2020 – dokument prezentujący misję oraz poszczególne cele strategiczne gminy oraz kierunki jej rozwoju. Dokument został opracowany na drodze społecznych konsultacji z mieszkańcami, przedstawicielami przedsiębiorstw oraz organizacji pozarządowych.

Plan Odnowy Miejscowości jest dokumentem otwartym, którego celem jest zapewnienie koncentracji i efektywności wykorzystania środków na strategiczne działania samorządu.

Informacje zawarte w Planie prezentują aktualną sytuację społeczną-gospodarczą sołectwa Pilchowice oraz ukazują kierunki rozwoju miejscowości w kontekście absorpcji środków z funduszy unijnych nie tylko w ramach PROW. Odniesienie realizacji przyszłych zadań do celów „Strategii Rozwoju Gminy Pilchowice” umożliwia porównanie spójności podejmowanych działań w szerokim czasookresie. Natomiast powiązanie projektów z innymi działaniami realizowanymi na terenie Gminy wskazuje na zintegrowane cele realizacji planu rozwoju lokalnego.

Przyjęte wskaźniki osiągnięć POM odnoszą się do działań realizowanych w ramach przyjętych i przyszłych zadań wynikających z PROW. Natomiast przyjęte systemy wdrażania i monitorowania mają na celu usprawnić właściwe wdrażanie niniejszego dokumentu.

Niezmiernie ważną częścią POM jest system finansowania zadań w przyjętym okresie programowania Unii Europejskiej tj. lata 2007-2013. Procentowy udział poszczególnych źródeł finansowania zadań jest szacunkowy, gdyż każde finansowanie przyznawane jest do określonych maksymalnych wartości np. do 80% ogólnych kwalifikowanych kosztów projektu.

Otwarty charakter dokumentu umożliwi wprowadzenie korekt przyjętego Planu wynikających z procesu transformacji społeczno-gospodarczych oraz zmian hierarchii priorytetów przyjętych przez Władze Gminy.

1. OBSZAR I CZAS REALIZACJI PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI

Mając na uwadze realizację Układu Europejskiego podpisanego w Brukseli dnia 16 grudnia 1991 roku, ustanawiającego stowarzyszenie między Rzeczpospolitą Polską a Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi¹ oraz akcesję Rzeczpospolitej Polskiej do Unii Europejskiej, gminy i miasta położone w Obszarze Zachodnim Polityki Rozwoju Województwa Śląskiego², wdrażając strategiczną wizję rozwoju regionalnego kraju, zawartą w Strategicznych Ramach Odniesienia, oraz rozwojowych strategiach i programach wojewódzkich, mają na celu wybudowanie zintegrowanej infrastruktury europejskiej. Gminy te opracowały bądź opracowują własne plany odnowy miejscowości.

Poniższa publikacja opracowana na podstawie następujących dokumentów:

- ✓ Strategia Rozwoju Gmina Pilchowice 2020,
- ✓ Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013,
- ✓ Program Ochrony Środowiska dla Gminy Pilchowice,
- ✓ Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Pilchowice,
- ✓ Ustawa o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskich Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Odnowa i Rozwój Wsi” objętego programem rozwoju obszarów wiejskich na lata 2007-2013 niniejszy Plan Odnowy Miejscowości Sołectwa Stanica uwzględnia działania i zamierzenia inwestycyjne planowane do realizacji w okresie 2010-2017.

---

¹ Dz. U. Nr 11/94, poz. 38; zm.: Dz. U. 63/95 poz. 324, 326

² Nazwa zgodna z terminologią zapisów dokonanych w strategii Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000-2015

2. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI OBJĘTEJ WDRAŻANIEM PLANU

2.1 Krótki rys historyczny sołectwa Stanica

Dzieje sołectwa Stanica rozpoczynają się formalnie od roku 1258, gdyż z tą datą związane są dostępne na dzień dzisiejszy dokumenty odnoszące się do historii naszej wsi. Wprawdzie miejscowy kronikarz, pan Jerzy Pendzich podawał w swoich zapiskach, że Stanica występuje na czeskiej mapie już w roku 1134, jednak jak dotychczas, poszukiwanie tejże mapy zarówno w polskich jak i czeskich archiwach nie przyniosło rezultatu. Drugim, nieudokumentowanym faktem, jest podana w Roczniku Kurii Opolskiej data, określająca rok 1200 jako przypuszczalną datę budowy pierwszego stanickiego kościoła pod wezwaniem św. Marcina. Choć nie poparta dokumentami, jest to jednak data wysoce prawdopodobna, gdyż w pierwszym istniejącym dokumencie z 1258 roku, Stanica występuje już jako rozległa parafia sięgająca po Rybnik, Jankowice, Żory. Logicznym jest więc założenie, że jej początki sięgają znacznie odleglejszych czasów.

Owym cytowanym powyżej dokumentem z roku 1258 jest akt fundacyjny klasztoru Braci Cystersów w Rudach. W tym bowiem roku, 21 października, książę opolski Władysław podpisał dokument, w którym między innymi czyni Stanicę wsią posażną nowopowstałego rudzkiego klasztoru, wyznacza też Stanicę miejscem urzędowania sędziego dla dóbr klasztornych. Dla siebie i swojego dworu zachował jednak tutaj przywilej „stanu”. („stan”, to jedna z powinności lennych, jakie miały wsie feudalne wobec dworu, a polegała na obowiązku udzielania bezpłatnego noclegu i gościny orszakowi feudała). Z faktu zastrzeżenia sobie przez księcia w akcie fundacyjnym owego przywileju wynika, że była już w owym czasie Stanica znanym i popularnym „miejszem przystankowym”. Słowo „stan”, to bowiem w owych czasach określenie nie tylko wymienionej powyżej formy podatku lennego, lecz także określenie miejsca na kupieckim szlaku, gdzie można „stanać”, to jest zatrzymać się na posiłek lub nocleg, dokonać naprawy taboru czy podkuć konie. W tej potocznej formie nazwa naszej wsi, jako Stanica, przetrwała do czasów współczesnych.

Przez następne 552 lata (do 1810), los Stanicy był trwale związany z losami rudzkiego klasztoru. Kondycja gospodarcza wsi w dużej mierze zależała od temperamentu i umiejętności opatów. W pierwszych latach, nie zawsze sobie radzili z nadanymi dobrami. Już w 1263 roku przekazali ich część, w tym Stanicę wojewodzie opolskiemu Mroczkowi do zagospodarowania. (dożywotnio - po śmierci wojewody dobra te wg umowy wróciły do klasztoru).

W roku 1282 rudzki opat uwzględnił prośbę sołtysa Stanicy i wieś przechodzi na „prawo niemieckie”, jako bardziej korzystne zarówno dla mieszkańców jak i klasztoru. Pamiętać

należy, że rudzki klasztor był jednym z wielu porzucanych po całej Europie klasztorów cysterskich. Wszelkie nowinki techniczne, jeśli okazywały się korzystne w którymś z klasztorów, wprowadzano i w pozostałych. Stąd też wsie stanowiące cysterska własność były jak na owe czasy nowoczesne i zasobne. Nie uchroniło to oczywiście cysterskich dóbr od klęsk losowych w wyniku zarazy i nieurodzaju. W Stanicy były to lata 1312 i 1348. Wielokrotnie też dobra klasztorne, w tym Stanica, plądrowane były przez wojska toczących ze sobą wojny dynastyczne śląskich książąt. Największe jednak szkody zarówno klasztor jak i wsie klasztorne poniosły w roku 1428 w wyniku wojen husyckich.

Kolejne trudne i tragiczne dla Stanicy lata to okres „wojny 30-to letniej”. W roku 1621 grabieży dokonywały tu wojska brandenburskie, w 1628 wojska gen. Mansfelda, a w 1642 wojska szwedzkie. Wojsko, jak w każdej wojnie, w imię „wyższych racji” bez pardonu ograbiło miejscową ludność. Jedyne umiejętności gospodarowania przez rudzkich opatów w tak trudnych czasach zawdzięczać można, że Stanica nie podzieliła losu wielu wsi i osad i nie zniknęła na zawsze z mapy. Poniesione w wyniku wojennych grabieży straty klasztor starał się wyrównać rozwojem innych poza rolnictwem dziedzin. I tak, w roku 1641 opat rudzkiego klasztoru decyduje o zwiększeniu wydobycia rud żelaza w Stanicy. Przetopiona rudę i żelazne wyroby klasztor eksportował do Opola i Wrocławia. Proceder ten był dla klasztoru na tyle opłacalny, że w roku 1723 klasztor zainicjował w Stanicy, w dzisiejszej dzielnicy „Górniki”, budowę dużego pieca hutniczego (o wysokości 15 metrów), na potrzeby którego rudę wydobywano w siedmiu miejscowych szybach wydobywczych. Z wytopionych w piecu hutniczym 4742 cetnarów surówki (dane klasztoru za rok 1785), 2913 przerobiono w tutejszej kuźnicy, a pozostałość w kuźnicy w Brantolce.

Z wydarzeń tamtych lat, których echa przetrwały do czasów współczesnych, odnotować należy przemarsz przez Stanice w dniu 21 sierpnia 1683 roku wojsk polskiego króla Jana III Sobieskiego w jego drodze na odsiecz zagrożonemu przez wojska tureckie Wiedniowi. Według podania, w wioskach na trasie przemarszu wojsk, król nakazywał sadzić lipy. Takie jest też wg legendy pochodzenie wiekowej stanickiej lipy, obecnie symbolu miejscowych imprez („Bieg od lipy do lipy”, „Stanicka lipa - Przegląd Zesp. Folklorystycznych”). Lata czterdzieste XVIII wieku wniosły w życie Śląska wiele zmian. W wyniku wojen dynastycznych, region ten w roku w 1742 przyłączony został do Królestwa Prus. Dotychczasowe historyczne zawirowania niosły za sobą głównie zniszczenia i grabieże powodowane przez walczące strony. Tym jednak razem, przyniosły także ogromne zmiany społeczne. Królestwo Prus było państwem bardziej uporządkowanym, w każdej niemal dziedzinie życia obowiązywała „wojskowa dyscyplina”. W 1742 roku Kamera Wojenna i Domen we Wrocławiu, obejmująca swym zasięgiem terytorialnym rudzki klasztor,

ustanawia nowy system podatkowy, nakładający na klasztory 50-cio procentowy podatek. Zobowiązuje też opata między innymi do zakupu dla wsi klasztornych sprzętu gaśniczego, co uznać możemy za początki idei ochotniczych straży pożarnych (pierwszą w Stanicy wg zachowanych dokumentów OSP założył w roku 1890 sołtys Juliusz Wydra). W 1746 wydano „Generalny Regulamin Szkolny” i „Instrukcje dla Szkół Wiejskich”, porządkujący między innymi problemy z podstawowym nauczaniem dzieci w dobrach klasztornych. Około 1800 roku, wraz z budową nowego kościoła rozpoczęto budowę szkoły (obecnie budynek probostwa). Nowy kościół konsekrowano w roku 1804, jako trzeci z kolei staniccki kościół pod wezwaniem św. Marcina. W 1743 roku wprowadzono w pruskich posiadłościach obowiązek uprawy ziemniaków. W roku 1760 zobowiązano opata klasztoru do eksperymentalnej hodowli jedwabników, uprawy bawełny i sadzenia drzew morwy. Nakazano też sadzenie drzew wzdłuż dróg. Około roku 1800 rozpoczęto wytyczenie i budowę nowej drogi z Pilchowic do Rud (poprzedni szlak wiódł zagonami z Pilchowic przez Wielopole, Wojtki). Nową drogą (obecna Gliwicka), codziennie przemierzał dyliżans pocztowy na trasie Tarnowskie Góry - Gliwice - Racibórz - Wiedeń.

Rok 1806 to niestety kolejne obciążenia wojenne. Po przegranej przez Prusy pod Jeną bitwie z wojskami Napoleona, na terenie Śląska zakwaterowane zostały wojska francuskie. Poza wysokimi podatkami dla pruskiego państwa, klasztor ponosić musiał też koszty kwaterunku francuzów. Król pruski Fryderyk Wilhelm III dostrzegł szansę ratowania budżetu państwa w rozwoju rodzącego się na Śląsku przemysłu. Aby zapewnić dopływ rąk do pracy, wydał w 1807 roku edykt znoszący osobiste poddaństwo chłopów (w dobrach kościelnych od 1810, a całkowicie poddaństwo zniósł „Edykt regulacyjny” z 1814r). Wysokość nałożonej na Prusy przez Napoleona kontrybucji była jednak tak wysoka, że król Fryderyk zdecydował się w październiku 1810 roku na sekularyzację klasztorów, aby w ten sposób zasilić państwową kasę. 26 listopada 1810 roku, po 552 latach, klasztor braci Cystersów w Rudach został rozwiązany, a tym samym Stanica przestała być wsią klasztorną.

W roku 1815 rudzkie dobra wraz z wchodzącą w ich skład Stanicą, z rąk pruskiego króla otrzymał landgraf Wiktor Amadeusz von Hessen-Rothenburg, a po jego bezpotomnej śmierci w 1934 roku dobra te przejął Wiktor Maurycy zu Hohenlohe-Waldenburg-Schillingsfürst. Kolejne lata to gwałtowny rozwój śląskiego przemysłu i „ucieczka” z gospodarki wiejskiej do pracy w mieście. Proces ten wzmógł się jeszcze po oddaniu do użytku w 1899 roku linii kolei wąskotorowej na trasie Gliwice - Rudy. Początki XX wieku to kolejna wojenna zawierucha, tym razem na globalną skalę. Z frontów Pierwszej Wojny Światowej nie powróciło nigdy 25 staniczan. Okres międzywojenny to dla Śląska czas powstań i związanych z nimi wojennymi zdarzeniami, które tym razem ominęły Stanicę. (w Plebiscycie za Polską głosowało 71,7%

staniczan). Przełomem w unowocześnieniu naszej wsi była niewątpliwie jej elektryfikacja. Przeprowadzono ją z inicjatywy ówczesnego sołtysa Johana Driszla. Jego inicjatywą było też wybrukowanie w latach 1927-8 ulicy Gliwickiej. W roku 1925 uruchomiono w Stanicy Urząd Pocztowy oraz rozpoczęto budowę Domów Celnych. Okres względnego spokoju i rozwoju wsi trwał niestety jedynie 21 lat. Rozpoczęta w 1939 roku II Wojna Światowa „kosztowała” życie ponad stu mieszkańców Stanicy (polegli na frontach, zmarli internowani, zaginieli).

26 stycznia 1945 roku wraz z wejściem do Stanicy radzieckich żołnierzy, rozpoczął się zupełnie nowy okres w historii naszego sołectwa. Terytorialnie stała się nasza wieś częścią zniszczonej wojną Polski. Mimo trudnych i zawyłych politycznie czasów, życie powoli się odradzało. Powstawały społeczne organizacje, Ludowy Klub Sportowy, Ochotnicza Straż Pożarna czy Koło Gospodyń Wiejskich. Obecnie jest Stanica prężnym i coraz bardziej przyjaznym miejscem na Ziemi.

2.2 Powierzchnia i położenie w kontekście regionu

Stanica leży w południowo-zachodniej części województwa śląskiego. Wieś jako sołectwo, od 1977r. administracyjnie należy do Gminy Pilchowice, a od 1999r. leży na terenie Ziemskiego Powiatu Gliwickiego.

Sołectwo Stanica od północy sąsiaduje z Rudami, od zachodu z Rybnikiem, od południa z sołectwem Pilchowice, a od wschodu z sołectwem Leboszowice. Wieś Stanica posiada dogodne położenie geograficzne i korzystne połączenie komunikacyjne z następującymi dużymi miastami:

- ✓ Katowice w odległości ok. 45 km,
- ✓ Rybnik w odległości ok. 13 km,
- ✓ Gliwice w odległości ok. 18 km.

Warto w tym miejscu podkreślić, iż Stanica położona jest zaledwie 15 km od strategicznego węzła autostrady A4 oraz budowanego właśnie odcinka autostrady A1 Sośnicowice-Gorzyczki. Dodatkowo na terenie Gminy krzyżuje się droga wojewódzka DW 921 z drogą krajową DK 78 relacji Chałupki-Rybnik-Gliwice-Chmielnik stanowiącą łącznik pomiędzy polską autostradą A4 w Gliwicach, a czeską autostradą D1 w Boguminie.

Od 01.01.2001r. Gminę Pilchowice tworzy siedem sołectw. Są to: Pilchowice, Żernica, Stanica, Wilcza, Nieborowice, Kuźnia Nieborowska i Leboszowice.

Stanica i większa część gminy / 80% / leży na terenie i w otulinie Parku Krajobrazowego „Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich” – utworzonego w 1993r.

Pod względem wielkości sołectwo Stanica plasuje się w Gminie na 3 miejscu, zaś pod względem liczby ludności zajmuje 4 miejsce. Poniższa tabela przedstawia miejsce Stanicy na tle pozostałych sołectw w Gminie pod względem powierzchni i ludności.

Tabela 1. Zestawienie i podstawowe dane sołectw Gminy Pilchowice (stan na 31.12.2012r.)

Sołectwo	Powierzchnia w km ²	Ludność
Pilchowice	17,5	3051
Kuźnia Nieborowska	2,6	411
Leboszowice	6,2	394
Nieborowice	5,6	818
Stanica	13,1	1440
Wilcza	14,7	2097
Żernica	10,2	2719

2.3. Ochrona środowiska

Stan środowiska województwa śląskiego w ostatnim 10-leciu uległ zdecydowanej poprawie. Problemy ekologiczne, spowodowane w przeszłości ekspansywną gospodarką przemysłową regionu, wieloletnim zaniedbaniem, wysoką koncentracją przemysłu wydobywczego, energetycznego i hutniczego, stopniem rozwoju miast, gęstością sieci drogowych i kolejowych, należą do najpoważniejszych na tym obszarze. Wysoki stopień koncentracji przemysłu i urbanizacji, zwłaszcza w GOP spowodował trwałe przeobrażenia tego obszaru. Wyrażają się one w znacznym zanieczyszczeniu wód i powietrza atmosferycznego, skażeniach gleb, deformacjach terenu, zaburzeniach stosunków hydrologicznych, prawie całkowitym wylesieniu centralnej części województwa i uszkodzeniami pozostałego drzewostanu. Biorąc pod uwagę fakt, że obszar województwa śląskiego zajmuje jedynie 3,9% powierzchni kraju, ilość substancji pogarszających stan środowiska oraz wytwarzanych w regionie odpadów jest nieporównywalna z jakimkolwiek innym regionem w Polsce. W skali lokalnej problem jest nawet intensywniejszy, ponieważ źródła emisji oraz wytwarzania odpadów skoncentrowane są głównie na terenach miejskich i aglomeracji katowickiej i rybnickiej. Poprawa warunków środowiska zwłaszcza na tych obszarach stanowi kluczowy cel strategiczny województwa śląskiego. Podstawowym problemem regionu jest znaczne zanieczyszczenie gleby, powietrza i wody różnymi odpadami przemysłowymi.

Głównym źródłem emisji pyłów i gazów do atmosfery są procesy spalania paliw. W województwie śląskim zużywa się rocznie około 30 mln ton węgla kamiennego, 2,5 mln ton koksu, wzrasta zużycie oleju opałowego i olejów napędowych, stosunkowo mało używa się gazu ziemnego. Dominującym źródłem zanieczyszczeń jest spalanie paliw powodujące emisję 96% dwutlenku siarki i tyle samo tlenku azotu, około 80% emisji tlenku węgla pochodzi z kolei z hutnictwa.

Województwo śląskie zajmuje pierwsze miejsce w kraju pod względem emisji zanieczyszczeń pyłowych do powietrza (21,3% emisji krajowych) i drugie po województwie łódzkim pod względem emisji zanieczyszczeń gazowych (16,3%).

2.3.1 Gospodarka wodno-ściekowa

Stacja posiadają sieć wodociagową na całym terenie zabudowanym. Źródło wody to studnie głębinowe oraz Stacja Uzdadniania Wody w Nieborowicach. Jej zdolność produkcyjna (2400 m³/d) jest wystarczająca przy zapotrzebowaniu wynoszącym 1000 m³/d. Obecnie zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym eksploatowane są 4 spośród 15 studni. Trzy studnie zostały wyłączone z eksploatacji w związku ze znacznym wzrostem zawartości żelaza i manganu w wodzie, natomiast pozostałe osiem nie jest przewidziana do eksploatacji w związku z brakiem zapotrzebowania na wodę.

Ujmowana woda przed podaniem do sieci wodociagowej jest uzdatniana w Stacji Uzdadniania Wody w Nieborowicach. Wyniki badań jakości wody surowej i uzdatnionej przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 2. Wyniki badań jakości wody surowej i uzdatnionej.

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Norma a7	Wartość	
				Woda surowa	Woda uzdatniona
1	2	3	4	5	6
Data badania				23.01.2002	23.01.2002
1	Twardość ogólna	mgCaCO ₃ /l	60-500	232,40	224,70
2	Amoniak	mg/l	1,5	0,506	0,146
3	Azotyny	mg/l	0,5	0,059	0,03
4	Azotany	mg/l	50	3,2	2,4
5	Żelazo	mg/l	0,2	1,65	0,09
6	Mangan	mg/l	0,05	0,37	0,01

W wodzie surowej przekroczone są stężenia żelaza i manganu, wyższe stężenia tych pierwiastków są pochodzenia naturalnego, co jest charakterystyczne dla wód podziemnych. Poza tym widać wpływ zanieczyszczeń pochodzących ze ścieków, przejawia się to przez nieznaczne podwyższenie stężenia amoniaku i azotanów, lecz wartości tych wskaźników mieszczą się w granicach normy. Po procesie uzdatniania wody wartości wskaźników mieszczą się w granicach normy, świadczy to o jej pełnej zdatności do spożycia przez ludzi zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia. Wartości wskaźników będą jeszcze lepsze po planowanym unowocześnieniu Stacji Uzdatniania Wody w Nieborowicach.

Przez Stację przepływa rzeczka Rudka prowadząc swe wody ze wschodu na zachód. Głównymi czynnikami decydującymi o zaliczeniu wód do pozaklasowych były zanieczyszczenia bakteriologiczne, związki biogenne i związki mineralne. Na jakość wody w tej rzece mają wpływ również zanieczyszczenia sanitarne z terenów Gminy Pilchowice, ponieważ zdecydowana większość mieszkańców nie jest objęta zbiorowym systemem odprowadzania i oczyszczania ścieków.

Brak kanalizacji sprawia, że problem ścieków jest bardzo uciążliwy dla mieszkańców i środowiska naturalnego.

Tabela 3. Parametry ścieków oczyszczonych

Wskaźnik	Jednostka	Wymagania wg Rozporządzenia Dz. U. 2002 Nr 212 poz. 1799*	Ścieki surowe	Ścieki oczyszczone wartości osiągnięte w roku 2002
1	2	3	4	5
BZT5	[mgO ₂ /l]	<40	368	29,66
Zawiesina ogólna	[mg/l]	<50	184	40,66
ChZT	[mgO ₂ /l]	<150	b.d.	b.d.
Azot ogólny	[mg/l]	<30	53,9	21,26
Fosfor ogólny	[mg/l]	<5	9,9	3,46

*- wartości obowiązujące przy RLM poniżej 2.000

2.3.2. Ochrona powietrza

Na terenie Stanicy nie występują zakłady szczególnie uciążliwe dla środowiska, a najbliższe położone źródła emisji zanieczyszczeń powietrza to: Kopalnia Węgla Kamiennego „Knurów - Szczygłowice” i Elektrownia „EDF” S.A. W okresie grzewczym wzrasta zanieczyszczenie powietrza pyłem zawieszonym, tlenkiem węgla, azotu, siarki na skutek zwiększonej „niskiej emisji”. Potwierdzają to wskazania stacji pomiarowej zlokalizowanej w Kuźni Nieborowskiej. Wg wyników klasyfikacji stref dla dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, ołowiu, tlenku węgla, ozonu, benzenu i pyłu zawieszonego PM10 – kryterium ochrona zdrowia, oraz wyników klasyfikacji stref dla dwutlenku siarki, tlenków azotu, ozonu – kryterium ochrona roślin, Stanica leży w strefie klasy A. Oznacza to, że Stanica leży na obszarze, gdzie wskaźniki średnioroczne stężeń zanieczyszczenia powietrza nie przekraczają wartości dopuszczalnych. / *Tabela 7 i 10, oraz rysunki 10, 11, 12, 13, w opracowaniu „STAN ŚRODOWISK w województwie śląskim w 2004r. – WIOŚW w Katowicach – Biblioteka Monitoringu Środowiska – Katowice 2005. /*

Na terenie Stanicy ekologiczne ogrzewanie posiada około 5% budynków mieszkalnych.

2.3.3 Gospodarka odpadami

Stanica nie posiada własnego wysypiska. W zakresie działań związanych z gospodarką odpadami wykorzystywane jest ekologiczne wysypisko na terenie Knurowa. Zorganizowanym wywozem odpadów objętych jest ok. 93% gospodarstw domowych. Na terenie miejscowości pozwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odbioru odpadów komunalnych oraz opróżniania zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych posiada kilka firm.

2.3.4 Środowisko przyrodnicze

Ogólna powierzchnia lasów na terenie całej Gminy Pilchowice wynosi ok. 2000 ha, co stanowi ok. 30,7% powierzchni.

W strukturze siedliskowej lasów na terenie Stanicy dominuje: bór mieszany świeży (około 35% siedlisk). Mniejszy udział mają:

- a) las mieszany świeży (14,5%)
- b) las mieszany wilgotny (1,5%)
- c) las świeży (9%)
- d) las wilgotny (1,5%)
- e) las łąkowy i inne (3%)

Dominującym gatunkiem jest sosna (ponad 80% drzewostanów); mniejszy udział mają:

dąb, świerk, brzoza, olcha. Na terenie miejscowości przeważa krajobraz wiejski z kompleksami intensywnie użytkowanych gruntów ornych, łąk i pastwisk. Na prawidłowo użytkowanych łąkach występują: kłosówka miękkolistna, szczaw łąkowy, babka lancetowata, tomka wonna, kosmatka wielkokwiatowa, skrzyp łąkowy, gwiazdnica, wyczyniec łąkowy, przełącznik ozankowy, mniszek lekarski, kupkówka, jaskier łąkowy, wyka łąkowa, rajgras wyniosły, rzeżucha łąkowa i firletka poszarpana. W niewielkich zagłębieniach terenu, o większej wilgotności podłoża rozwinęły się fragmenty podbagnionej łąki z sitem rozpięchłym i turzycą. Nieużytki zaś porośnięte są roślinnością ruderalną w tym: pokrzywą, podbiałem, ostrożniem itp. Wyższą warstwę stanowią liczne siewki oraz podrost składający się z jaworów, jesionów i klonów jednolistnych.

Spośród awifauny na terenie Stаницы egzystują m.in.: rodzina dzięciołowatych oraz inne jak: dzwonec, skowronek, świergotek łąkowy, kulczyk, kukułka, pliszka siwa, sójka, sroka, kruk, trznadel, bażant, łabędź, łyska i krzyżówka. W bezpośredniej bliskości cieków i zbiorników wodnych występuje bogactwo fauny płazów i mięczaków.

Ssaki reprezentują: dzik, sarna, jelen, lis, zając, kuna leśna i domowa, daniel, łasica, tchórz, bóbr, jeż, ryjówka aksamitna, rzęsosek rzeczek, zębielek karlik, nocek duży, nocek wąsatek, mopek, wiewiórka, piżmak, gronostaj. Z gadów popularne są żmije, zaskrońce, jaszczurki.

Około 83% ogólnej powierzchni Gminy Pilchowice /w tym cała Stanica/, wchodzi w skład Parku Krajobrazowego „Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich” lub jego otuliny.

2.4 Turystyka

Turystyka w Stаницы ściśle związana jest z utworzonym w 1993r. Parkiem Krajobrazowym „Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich” na terenie którego leży miejscowość. Ochronie podlegają zarówno walory przyrodnicze tych terenów (głównie lasów rudzkich), jak i wartości kulturowe – efekt kilkusetletniego gospodarowania człowieka. W parku znajduje się kilkadziesiąt chronionych gatunków roślin (np. wawrzynek wilczełyko, rosiczka, lilia złotogłów) oraz zwierząt (np. bobry, borsuki, myszołowy, bociany czarne). Ponadto na terenie Gminy Pilchowice rosną okazałe drzewa, z których cztery są wpisane do wojewódzkiego rejestru pomników przyrody.

Panują tu dobre warunki do aktywnego wypoczynku. Przez tereny Gminy Pilchowice wiodą szlaki turystyczne. Wyróżnić należy szlak pieszy i rowerowy oparty o trasę przemarszu husarii polskiej, wojsk Jana III Sobieskiego w drodze pod Wiedeń.

Do najważniejszych szlaków przebiegających przez gminę należą:

- a. Szlak Husarii Polskiej – na trasie leżą: Żernica, Nieborowice, Pilchowice, Stanica

- b. Szlak Stulecia Turystyki – na trasie leżą: Wilcza, Kuźnia Nieborowska, Nieborowice
- c. Szlak im. Kpt. Kotucza – biegnie z Pilchowic do Rybnika
- d. Szlak Okrężny Wokół Gliwic – na trasie leży Wilcza
- e. Szlak Architektury Drewnianej – pętla rybnicka - na trasie leży Wilcza
- f. Szlak Architektury Drewnianej – pętla gliwicka - na trasie leży Żernica.

Istniejące na terenie Gminy Pilchowice trasy rowerowe zostaną połączone z nowymi w ramach subregionalnego programu „Zaplecze aktywnej turystyki rowerowej dla mieszkańców zachodniej części subregionu centralnego”.

Analizując potencjał miejscowości i okolic, w zakresie atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej warto podkreślić, iż ogromnym bogactwem tych terenów są liczne zabytki.

Warto w tym miejscu zwrócić uwagę na następujące obiekty dziedzictwa kulturowego:

- Kościół parafialny p.w. św. Marcina
- Kaplica przydrożna na skrzyżowaniu ul. Gliwickiej i ul. 1-Maja
- Budynek dawnej stacji kolei wąskotorowe

Kościół parafialny p.w. św. Marcina

Zbudowany w latach 1800 – 1804 przez Jana Langerę, mistrza murarskiego z Raciborza, staraniem ks. Bernarda Galbiersa, opata klasztoru cystersów w Rudach raciborskich. Klasycystyczny, otoczony ceglany tynkowanym murem, o narysie wydłużonego ośmioboku, od wewnątrz z wnękami zamkniętymi łukiem segmentowym. Kościół orientowany. Murowany z cegły, tynkowany. Prezbiterium prostokątne, jednoprzęsłowe, o narożnikach silnie ściętych, przy nim od północy i południa prostokątne, symetryczne dobudówki o zaokrąglonych narożnikach. Nawa dwuprzęsłowa, szersza od prezbiterium, z kwadratową wieżą od zachodu, po bokach wieży przybudówki nie wyodrębniające się w bryle kościoła. Podziały ścian ramowe, nawa i prezbiterium zwieńczone belkowaniem. W ścianie południowej portal kamienny, zamknięty półkoliście z datą 1800. Okna zamknięte łukiem segmentowym w profilowanych obramieniach a kluczami. Fasada zachodnia z wieżą nad silnie wyodrębnionym ryzalitem o zaokrąglonych narożnikach; podziały pilastrami tokańskimi na wydatnym, ciosowym cokole, dźwigającym belkowanie dekorowane tryglifami, z trójkątnym przyczółkiem na osi. W polu środkowym portal kamienny, zamknięty łukiem koszowym, z Węgami wydzielonymi gzymsami, powyżej esownice zwieńczone segmentowym gzymsem; ponad portalem okno zamknięte łukiem segmentowym. W polach bocznych nisze zamknięte łukiem koszowym, z figurami św. Andrzeja i Bernarda; pod figurami sygnatura sztukatora Walentego Filipa 1802. W przyczółku belkowania kartusz

herbowy z orłem pod infułą z literami MO RS i data 1802. Ponad belkowaniem, po bokach wieży attyka ze spływami zwieńczonymi wazonami esownicowymi. Wieża rozcłonkowana jańskimi pilastrami, podzielona na dwie kondygnacje profilowanym gzymsem podnoszącym się półkoliście ponad tarczami zegarowymi. Okna wieży zamknięte łukiem półkolistym, w obramieniach z płycinami. Hełm namiotowy z czworoboczną latarnią o ściętych narożnikach, kryty blachą, Dachy kryte dachówką: nad nawą i prezbiterium dwuspadowy, nad przybudówkami przy prezbiterium trójspadowe.

Kaplica przydrożna na skrzyżowaniu ul. Gliwickiej i ul. 1 – Maja

Późnobarokowa, XVIII w. murowana, tynkowana, kwadratowa,. Fasada o linii falistej, z czterema kolumnami na postumentach, dźwigającymi załamujące się belkowanie przechodzące na ściany boczne, zwieńczona szczytem o urozmaiconym wykroju, powtórzonym w tylnej elewacji. Portal zamknięty półkoliście, w szczycie hemisferyczna wnęka ludową rzeźbą św. Floriana. Elewacje boczne ujęte parami pilastrów na postumentach, z oknami zamkniętymi łukiem segmentowym. Tylna o podziałach ramowych. Dach dwuspadowy, kryty dachówką.

Budynek dawnej stacji kolei wąskotorowej

W 1993 roku do rejestru zabytków wpisano również kolej wąskotorową przecinającą Nieborowice, Pilchowice i Stanicę. Linia ta, łączyła niegdyś dzielnicę Gliwice - Trynek z Rudami i służyła zarówno do przewozów pasażerskich jak i towarowych. Przewożono nią głównie węgiel i żwir. Ruch pociągów osobowych zawieszono w 1991 roku, a towarowych w 1992 r. Obecnie planuje się jej ponowne uruchomienie dla celów turystycznych i rekreacyjnych.

Walory przyrodniczo - krajoznawcze sprawiają, że teren wsi można uznać za atrakcyjne miejsce wypoczynku, a bliskie sąsiedztwo aglomeracji miejskich czyni z nich doskonałą bazę wypoczynkową i rekreacyjną dla mieszkańców okolicznych miast.

Podsumowując należy podkreślić, iż wieś Stanica posiada ogromny potencjał turystyczny i rekreacyjny, jednak ze względu na ograniczone możliwości noclegowe jedynym słusznym kierunkiem działań staje się rozwijanie turystyki kwalifikowanej w tym pieszej, rowerowej oraz wspieranie rozwoju szeroko rozumianej agroturystyki.

2.5. Gospodarka

Głównym źródłem utrzymania na obszarze Stanicy jest ochrona zdrowia i opieka społeczna - ok. 32,5% ogółu zatrudnionych oraz przemysł - 25%. Znacznie mniejszy udział w strukturze utrzymania ma edukacja - około 15,3%, handel i naprawy - 6%, obsługa nieruchomości i firm - 5,6%, administracja publiczna i ochrona narodowa - 4,7%, transport, budownictwo - 2,6%, gospodarka magazynowa i łączność - 1,9%, pośrednictwo finansowe - 1,6%, oraz niewielki odsetek ludności zatrudniony jest w hotelach i restauracjach - 0,4%.

Tak duży odsetek osób zatrudnionych w sektorze ochrony zdrowia i opieki społecznej związany jest z funkcjonowaniem na terenie sołectwa Pilchowice specjalistycznego Szpitala Chorób Płuc im. św. Józefa.

Na terenie Stanicy zarejestrowanych jest łącznie 44 podmiotów gospodarczych. Poniżej przedstawiono dynamikę wskaźnika przedsiębiorczości mieszkańców Stanicy.

Tabela 4 Liczba nowo rejestrowanych przedsiębiorstw na terenie Stanicy

2009	2010	2011	2012
5	8	12	15

Zgodnie z analizą danych na terenie Stanicy każdego roku rejestrowanych jest średnio 3 nowe przedsiębiorstwa. Stała liczba nowo rejestrowanych firm oznacza, iż niezależnie od migracji ludności mieszkańców Stanicy cechuje znaczna przedsiębiorczość oraz mobilność zawodowa.

Na terenie Stanicy do najistotniejszych podmiotów gospodarczych należą:

1. Karina. Produkcja opakowań z tworzyw sztucznych.
2. Pack – Plast sp. z o.o.
3. Pik – Bau. Usługi wykończeniowe.
4. Gaw – Bud Marcin Gawlik
5. Laminat PPHU P. Zieliński
6. Stal – Max FHU Dorota Kuczera
7. Barmex FHU Artykuły Papiernicze

2.6 Sfera społeczna

W 2006 roku w Gminie Pilchowice zarejestrowanych było 284 bezrobotnych, z czego 197 stanowiły kobiety (tj. ok. 69% ogółu bezrobotnych). Największą grupę zarejestrowanych bezrobotnych stanowiły osoby z wykształceniem podstawowym i niepełnym podstawowym, najmniejszą zaś osoby z wykształceniem wyższym. Ponadto dużą grupę stanowili bezrobotni w przedziale wiekowym do 24 lat, najmniejszą zaś osoby w wieku 45-54 lat oraz powyżej 55 roku życia.

Tabela 5. Struktura ludności Stanicy

Struktura ludności				
Lata	2009	2010	2011	2012
Sołectwo Stanica	1334	1343	1388	1440

Wieś Stanica zamieszkuje łącznie 1440 osób. Średnia gęstość zaludnienia na terenie miejscowości wynosi 110 osoby na km². Dla porównania gęstość zaludnienia wybranych sołectw Gminy Pilchowice przedstawia się następująco:

Tabela 6. Gęstość zaludnienia w Gminie Pilchowice

Sołectwo	Powierzchnia w km²	Ludność	Gęstość zaludnienia os./km²
Pilchowice	17,5	3051	174
Kuźnia Nieborowska	2,6	411	158
Leboszowice	6,2	394	63
Nieborowice	5,6	818	146
Stanica	13,1	1440	110
Wilcza	14,7	2097	142
Zernica	10,2	2719	266

Warto w tym miejscu pokreślić, iż na terenie Stanicy aktywnie działają i ściśle związane są z życiem kulturalnym i społecznym wsi następujące organizacje pozarządowe oraz placówki kulturalne:

- Stowarzyszenie „Stanica – Przyjazne Sołectwo”
- Koło Gospodyń Wiejskich w Stanicy
- Ochotnicza Straż Pożarna w Stanicy
- Ludowy Klub Sportowy „ORZEŁ”

3. INWENTARYZACJA ZASOBÓW SŁUŻĄCYCH ODNOWIE MIEJSCOWOŚCI

3.1. Infrastruktura techniczna

Układ komunikacyjny

Stanica położona jest zaledwie 13 km od strategicznego węzła autostrady A4 oraz odcinka autostrady A1 Sośnica-Gorzyczki. Dodatkowo na terenie Gminy krzyżuje się droga wojewódzka DW921 z drogą krajową DK 78 relacji Chałupki-Rybnik-Gliwice-Chmielnik stanowiąca łącznik pomiędzy polską autostradą A4 w Gliwicach, a czeską autostradą D1 w Boguminie.

Gmina Pilchowice posiada dobrze rozwiniętą sieć komunikacji drogowej. Podstawową sieć tworzą drogi:

- gminne – 55,51 km,
- powiatowe - 33 km,
- droga wojewódzka nr 921 relacji Zabrze - Rudy (11 km),
- droga krajowa nr 78 relacji Gliwice - Rybnik (12 km).

W tym na terenie sołectwa Stanica zlokalizowanych jest łącznie dróg 10,05 km, co stanowi ponad 18% długości całkowitej dróg w całej Gminie Pilchowice.

Sieć kanalizacyjna i wodociągowa

Całkowita długość sieci wodociągowej rozdzielczej na terenie Gminy wynosi 86,1km w tym na terenie sołectwa Stanica 15,49km. Sieć wykonana jest z rur PE, PVC i stalowych.

Do sieci wodociągowej w sołectwie Stanica przyłączonych jest ponad 97% gospodarstw. Średnie dobowe zużycie wody na jednego mieszkańca wynosi 60 litów.

Straty wody w sieci kształtują się na poziomie ok. 33%. Występujące straty wody spowodowane są złym stanem sieci wodociągowej na pewnych odcinkach, które wymagają wymiany (rury stalowe).

Na terenie wsi Stanica nie funkcjonują obecnie oczyszczalnie ścieków przy eksploatowanych łącznie 7 oczyszczalni ścieków na terenie całej Gminy.

Zasoby mieszkaniowe i oświata

Według planu zagospodarowania przestrzennego, powierzchnia obszarów mieszkaniowych na terenie całej gminy wynosi około 500 ha.

W obrębie tych obszarów znajdują się 2883 mieszkania, w tym w samej wsi Stanica w dyspozycji jest ponad 28 000 m² powierzchni użytkowej przy 301 budynkach, co daje wskaźnik 4,4 osoby/na budynek, który pokrywa się ze średnim wskaźnikiem w powiecie. Szacuje się, że do 2017 roku dostępna powierzchnia użytkowa Stanicy wzrośnie o 6 000 m², a wskaźnik m² na jednego mieszkańca przekroczy 24m²/os. Gmina Pilchowice posiada dobrze rozwiniętą sieć placówek oświatowych. Zasoby oświatowe w zakresie nauczania podstawowego oraz gimnazjalnego pokrywają się z potrzebami społecznymi. Na terenie Stanicy zlokalizowane są: 1 szkoła podstawowa oraz 1 przedszkole, które tworzą Zespół Szkolno – Przedszkolny w Stanicy.

Energia elektryczna, telekomunikacja i sieć gazowa

Istniejąca na terenie Stanicy sieć linii i stacji transformatorowych średniego napięcia zaspakaja zapotrzebowanie wsi w zakresie energii elektrycznej. W razie wzrostu potrzeb energetycznych istnieje możliwość rozbudowy istniejących układów rozdzielczych. W zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną teren miejscowości obsługiwany jest przez TAURON Sp. z o.o.

Mieszkania na terenie Stanicy ogrzewane są indywidualnie.

Sołectwo Stanica dysponuje bardzo dobrze rozwiniętą bazą sieci telekomunikacyjnej. Teren obsługiwany jest przez nowoczesną centralę zapewniającą inwestorom i mieszkańcom uzyskanie dowolnej liczby łączy i numerów telefonicznych. Na terenie Gminy Pilchowice w dniu 10.06.2010 zarejestrowanych było 2115 abonentów - głównym operatorem oferującym usługi jest Telekomunikacja Polska S.A.

3.2. Strategiczne inwestycje w latach 2004-2009 w Stanicy

1. Budowa chodnika i kanalizacji deszczowej w ciągu drogi wojewódzkiej nr 921 ul. Gliwicka w Stanicy.

Koszt inwestycji 551 097,42zł. Inwestycja wykonana w 2008r. dla bezpieczeństwa mieszkańców sołectwa Stanica.

2. Budowa skweru w centrum sołectwa Stanica.
Koszt inwestycji 24 997,80zł. Inwestycja wykonana w 2007r. dla poprawy jakości miejsc spotkań mieszkańców sołectwa Stanica.
3. Stworzenie infrastruktury kulturalno – rekreacyjno – sportowej w Stanicy.
Koszt inwestycji 130 854,76zł. Inwestycja dofinansowana w ramach Sektorowego programu Rozwoju Obszarów Wiejskich. W ramach inwestycji zostały zagospodarowane tereny boiska sportowego w sołectwie Stanica, m. in. wykonano ogrodzenie, zawieszono siatki ochronne na bramki, wykonano trybuny oraz boisko treningowe, skate park, boisko siatkówki plażowej, różno, plac zabaw dla dzieci, plac dla organizowania imprez, teren handlowy – utwardzony kostką betonową oraz parking. Inwestycja wykonana w 2006r.
4. Modernizacja drogi gminnej ul. Leśnej w Stanicy.
Koszt inwestycji 67 658,30zł. Inwestycja wykonana w 2005r. dla bezpieczeństwa mieszkańców sołectwa Stanica.
5. Budowa sieci wodociągowej w sołectwie Stanica ul. Bażantów.
Koszt inwestycji 24 476,43zł. Inwestycja wykonana w 2005r. dla uporządkowana gospodarki wodno – ściekowej sołectwa Stanica.

3.3. Mienie komunalne

Na terenie sołectwa Stanica zlokalizowane są następujące nieruchomości stanowiące własność Gminy Pilchowice:

Tabela 7 Wykaz nieruchomości stanowiące mienie komunalne

Lp	Nazwa obiektu	Adres obiektu	Powierzchnia działki /ha/
1	Zespół Szkolno – Przedszkolny w Stanicy	Stanica ul. Gliwicka 18	0,4042
2	Ochotnicza Straż Pożarna w Stanicy	Stanica ul. 1-Maja	0,0816
3	Ludowy Klub Sportowy	Stanica ul. Sportowa	1,9832
4	„Uroczysko”	Stanica ul. Dworcowa	1,4000

3.4. Gleby i rolnictwo

W gminie przeważają gleby piaszczyste, wytworzone z piasków całkowitych i naglinionych, w wyższych partiach występują płaty gleb torfowych. W dnach dolin rzecznych ciągną się pasy mad i gleb mułowo-torfowych.

Wymienione gleby występują w następujących klasach bonitacji:

- IIIa i IIIb – 20% obszaru
- IVa i Ivb – 45% obszaru
- Va i Vib – 35% obszaru

W gminie występują 3 kompleksy rolniczo-glebowe: 2 - pszenney dobry, 5 - żytni dobry, 6 - żytni słaby

Tabela 8 Struktura użytków rolnych w Gminie Pilchowice (Stan na 31.07.2012).

<i>Wyszczególnienie</i>	<i>% powierzchni użytków rolnych</i>
Grunty orne	44,55
Łąki	7,7
Pastwiska	4,07
Sady	0,44

3.5 Strefy ochrony konserwatorskiej

Strefa „A” pełnej ochrony konserwatorskiej, obejmująca obszary szczególnie wartościowe, o dobrze zachowanej historycznej strukturze przestrzennej, do bezwzględnego zachowania;

- kościół wraz z cmentarzem przykościelnym w granicach ogrodzenia;
- kolej wąskotorowa Gliwice – Rudy Raciborskie na odcinku w granicach administracyjnych miejscowości

Strefa „E”, strefa ochrony widoku sylwety wsi (z jej dominantami) i charakterystycznych jej fragmentów (z wyznaczonych miejsc i punktów widokowych oraz odcinków tras komunikacyjnych):

- sylweta wsi wraz z dominantą przestrzenną wieży kościoła.

Strefa „K”, strefa ochrony krajobrazu:

- przestrzeń dawnej kopalni odkrywkowej z unikatowym krajobrazem ukształtowanym przez człowieka w XVI i XVII w.

Tabela 9. Wykaz obiektów architektury i budownictwa wpisanych do rejestru zabytków

Adres	Rodzaj	Data powstania	Nr rejestru
ul. Gliwicka 18	Kościół p.w. św. Marcina	1800r.	1011/69
ul. Gliwicka/1-Maja	Kaplica przydrożna	XVIII w.	1067/69
ul. Dworcowa	Budynki stacyjne	1897 – 1901r.	1477/93
	Linia kolejki wąskotorowej	1987 – 1901 r.	1477/93

3.6. Podsumowanie

Obecnie funkcjonująca infrastruktura techniczna powinna być rozbudowana i zmodernizowana /drogi, sieci wodociągowe, gazowe, energetyczne, teletechniczne/. Jednym z głównych problemów wsi w obszarze infrastruktury technicznej jest niedostateczne zaopatrzenie w gaz i rozwój gospodarki wodno-ściekowej.

Biorąc pod uwagę bliskość wsi z dużymi miastami takimi jak Gliwice czy Rybnik przy korzystnym połączeniu komunikacyjnym, a także atrakcyjność terenów turystycznych i rekreacyjnych Stanicy należy podkreślić ogromny potencjał rozwojowy wsi związany również z dostępem znacznych zasobów terenów inwestycyjnych pod budownictwo mieszkaniowe i komercyjne.

Ważnym elementem w rozwoju gminy jest potrzeba kontynuacji proekologicznej polityki władz samorządowych w zakresie uregulowania gospodarki wodno-ściekowej. Poważnym problemem jest również wysoki poziom niskiej emisji. Rozwój infrastruktury powinien przebiegać zgodnie z założeniami zarówno Strategii Rozwoju Gminy jak również celami operacyjnymi Planu Rozwoju Lokalnego oraz Planu Odnowy Miejscowości.

4. ANALIZA FINANSOWA

Analiza ekonomiczno-finansowa opisywanej miejscowości ze względu na uwarunkowania formalno-prawne musi zostać przeprowadzona na poziomie Gminy Pilchowice i dotyczyć będzie przede wszystkim oceny skali osiągniętych i planowanych dochodów i wydatków

Tabela 10 Budżet Gminy Pilchowice

Lp	Opis	2011	2012	dynamika	Plan 2013
1	2	4	5	6	7
A	Dochody budżetu Gminy	26 364 375,47	26 778 927,88	1,57%	27 785 181,01
B	Wydatki budżetu Gminy	23 962 397,51	26 304 277,90	9,77%	31 628 405,01
C	Wydatki inwestycyjne w budżecie Gminy	2 029 556,70	4 019 772,75	98,06%	6 016 154,00
D	Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach budżetu Gminy	8,47%	15,28%	---	19,02%

w tym w szczególności wydatków inwestycyjnych.

Z analizy budżetu w latach 2011 - 2013 wynika szereg istotnych wniosków, m.in. wydatki inwestycyjne 2012 w stosunku do wydatków inwestycyjnych 2011 wzrosły o 98,06% oraz planowane wydatki na 2013 w stosunku do wydatków inwestycyjnych 2012 wzrosną o 49,66%. Analiza udziału wydatków inwestycyjnych w stosunku do całkowitych wydatków budżetowych dowodzi, iż władze Gminy intensyfikują działania w zakresie kompleksowej modernizacji i rozbudowy miejscowości.

Dane dla oceny struktury dochodów i wydatków, a także skali zobowiązań Gminy Pilchowiec przedstawia poniższa tabela:

Tabela 11 Wskaźniki finansowe Gminy Pilchowice

Lp.	Wyszczególnienie	2011	2012	Plan 2013
1.	DOCHODY OGÓŁEM	26 364 375,47	26 778 927,88	27 785 181,01
1.1	Dotacje i subwencje	8 977 078,72	9 731 114,82	10 442 540,00
1.2	Dochody własne	17 387 296,75	17 047 813,06	17 342 641,01
2.	WYDATKI	23 962 397,51	26 304 277,90	31 628 405,01
2.1	Wydatki bieżące	21 381 026,91	21 477 258,15	24 772 251,01
2.2	Wydatki majątkowe	2 581 370,60	4 827 019,75	6 856 154,00
3.	ŁĄCZNA KWOTA DŁUGU	3 429 310,00	2 541 773,00	5 384 997,00
3.1	Stan zaciągniętych pożyczek i kredytów	3 429 310,00	2 541 773,00	5 384 997,00
3.2	Stan pozostałych zobowiązań	--	--	--
4.	ZOBOWIĄZANIA DO POKRYCIA W DANYM ROKU	2 254 938,66	1 105 714,79	744 037,00
4.1	Splata rat kredytów i pożyczek	2 055 170,54	982 037,00	554 037,00
4.2	Splata odsetek od kredytów i pożyczek	199 78,12	123 677,79	200 000,00
4.3	Pozostałe zobowiązania	--	--	--
5.	WSKAŹNIKI			
5.1	Stosunek łącznej kwoty długu na koniec roku (3) do dochodów ogółem (1)	13,01%	9,49%	19,38%
5.2	Stosunek wszystkich inwestycji (2.2) do dochodów ogółem (1)	9,79%	18,03%	24,68%

5. ANALIZA SWOT

Analizy SWOT dokonano na podstawie:

- raportu o stanie gminy,
- analizy otoczenia gminy,

- badań ankietowych społeczności lokalnej (przeprowadzonych w ramach definiowania Strategii Rozwoju Gminy Pilchowice)
- badań ankietowych przedsiębiorstw (przeprowadzonych w ramach definiowania Strategii Rozwoju Gminy Pilchowice)
- wywiadów z reprezentantami władz gminy

SZANSE	Ocena
1. Położenie Gminy na tle projektowanych inwestycji o charakterze infrastrukturalnym Europy: <ul style="list-style-type: none"> • autostrada A 1 , • modernizacji strategicznej drogi krajowej 78 relacji Bohumin (Czechy)-Rybnik-Gliwice. • modernizacja obiektów w woj. śląskim na Euro 2012. 	8
2. Możliwość pozyskiwania funduszy strukturalnych z UE.	6
3. Potencjał turystyczny i rekreacyjny terenów sołectwa Stanica.	6
4. Dobrze funkcjonujący układ komunikacyjny i drogowy.	3
5. Możliwości rozwoju agroturystyki.	5
6. Możliwości tworzenia nowych podmiotów gospodarczych na terenach inwestycyjnych.	3
7. Możliwość rozwoju usług turystyczno-rekreacyjnych w oparciu o dostępność terenów krajobrazowych o obiektów dziedzictwa kulturowego.	5
8. Możliwość rozbudowy infrastruktury mieszkaniowej.	6
9. Bliskość Specjalnej Strefy Ekonomicznej.	6
10. Tendencje do lokowania inwestycji na obrzeżach dużych aglomeracji.	5
11. Zainteresowanie budownictwem jednorodzinny na atrakcyjnie położonych i czystych terenach.	6
Średnia ocena	5,4

ZAGROŻENIA	Ocena
1. Degradacja środowiska związana z nieregulowaną gospodarką wodno-ściekową.	-6
2. Migracja ludzi aktywnych do innych miast.	-5
3. Wzrost bezrobocia.	-4
4. Groźba likwidacji Szpitala.	-6
5. Brak odpowiedniego ustawodawstwa - brak możliwości stworzenia oczekiwanej ilości miejsc pracy przez samorząd.	-3
6. Ograniczona dostępność środków pomocowych związana z wytycznymi linii demarkacyjnej uniemożliwiająca pozyskanie środków na wszystkie zadania przewidziane do realizacji w ramach WPI.	-4
7. Ucieczka wykształconych ludzi do innych regionów.	-5
8. Starzenie się substancji mieszkaniowej.	-3
9. Starzenie się społeczeństwa.	-3
10. Brak korelacji między szkołami a przemysłem.	-2
11 .Wyhamowanie rozwoju usług.	-4
12. Brak miejsc pracy dla nisko wykwalifikowanych osób	-3
Średnia ocena	-4

MOCNE STRONY	Ocena
1. Dobrze rozbudowana sieć telekomunikacyjna i energetyczna.	7
2. Dobrze rozbudowana sieć wodna - zbiorniki wodne.	6
3. Dobrze rozbudowana średnioprężna sieć gazowa.	6
4. Rozwinięta sieć ścieżek rowerowych zintegrowanych z ścieżkami całego subregionu.	7
5. Kształcenie się młodego pokolenia w kampusie uczelni wyższych w Rybniku oraz Gliwicach,	5
6. Występowanie w rejonie wsi obszarów krajobrazowych o dużej wartości kulturowej i historycznej.	8
7. Występowanie w rejonie wsi unikatowych obiektów flory i fauny.	8
8. Występowanie w rejonie wsi lokalnych źródeł energii - możliwość wykorzystania ekologicznych źródeł energii.	5
9. Korzystna lokalizacja wsi, bezpośrednia bliskość z węzłami autostrady A4, budowanej A1 oraz drogi krajowej DK78.	6
10. Ogromny potencjał kulturowy, turystyczny, rekreacyjny i ludzki.	6
11. Atrakcyjność terenów przez które przechodzi trakcja kolejowa - istnieje zapotrzebowanie społeczne na tego rodzaju atrakcje turystyczne.	5
12. Doświadczenie Gminy w korzystaniu z zewnętrznych źródeł finansowania w tym w szczególności z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.	6
13. Aktywnie działające organizacje pozarządowych w zakresie kultury, sportu, turystyki i zdrowia.	6
14. Zadawalające warunki mieszkaniowe	6
Średnia ocena	6,3

SŁABE STRONY	Ocena
1. Dzikie wysypiska śmieci.	-5
2. Niska świadomość ekologiczna społeczności.	-5
3. Słabo rozwinięty system kanalizacji.	-7
4. Zbyt mała ilość ekologicznych systemów ogrzewania.	-4
5. Odczuwalny brak miejsc spędzania wolnego czasu przez młodzież i dzieci.	-5
6. Brak dobrej szkoły ponadgimnazjalnej.	-4
7. Pogłębiająca się migracja (drenaż mózgu).	-5
8. Konieczność rozbudowy podstawowej infrastruktury technicznej szczególnie w obszarze terenów inwestycyjnych.	-7
9. Malejąca ilość mieszkańców.	-6
10. Starzenie się społeczeństwa.	-3
11. Ograniczone możliwości finansowe Gmin.	-4
12. Słaba komunikacja publiczna, mała liczba połączeń z dużymi miastami takimi jak Rybnik, Gliwice, Zabrze.	-4
13. Słabo rozbudowana baza noclegowa.	-5
14. Niewystarczająca promocja.	-5
15. Bariery dla niepełnosprawnych.	-5
Średnia ocena	-5

Średnia ocen				
SZANSE	ZAGROŻENIA	MOCNE STRONY	SŁABE STRONY	OCENA OGÓLNA
5,4	-4	6,3	-5	+0,7

Analiza wykazuje ocenę szans i zagrożeń oraz mocnych i słabych stron na poziomie dużej intensywności, co sugeruje zastosowanie „strategii interesów spekulacyjnych” polegającej na prowadzeniu polityki optymalnego wykorzystania szans silnie skorelowanych z największymi atutami gminy w celu niwelowania ryzyka związanego z niekorzystnymi czynnikami otoczenia zewnętrznego, w których funkcjonuje miejscowość. Całościowa ocena analizy SWOT jest dodatnia i plasuje się w przedziale ocen średnich.

6 ZADANIA POLEGAJCE NA POPRAWIE SYTAUACJI NA DANYM OBSZARZE

Wszelkie działania dotyczące rozwoju sołectwa Stanica wynikają z przyjętej w Strategii Rozwoju Gminy misji, którą jest: „Zwiększanie szansy realizowania celów życiowych mieszkańców, dbając o warunki rozwoju rolnictwa i przedsiębiorczości oraz wykorzystując walory krajobrazowe gminy w kierunku świadczenia usług rekreacyjnych i turystycznych”.

Kluczowym elementem gwarantującym realizacji zdefiniowanej misji jest określenie celów strategicznych i operacyjnych Planu Odnowy Miejscowości ściśle związanych i spójnych z celami zdefiniowanymi w zarówno w Strategii Rozwoju Gminy Pilchowice.

Na etapie analizy w/w dokumentów oraz w drodze szerokich konsultacji społecznych zdefiniowano następujące obszary koncentracji działań (obszary strategiczne, cele strategiczne oraz operacyjne) na terenie sołectwa Stanica:

I OBSZAR STRATEGICZNY INFRASTRUKURA TECHNICZNA

CEL STRATEGICZNY A

Poprawa infrastruktury technicznej sprzyjającej rozwojowi społeczno-gospodarczemu miejscowości

Cel operacyjny A.1 - Budowa sieci kanalizacji sanitarnej

Cel operacyjny A.2 - Remont i modernizacja dróg, uzupełnienie brakujących chodników

Cel operacyjny A.3 - Przygotowanie miejsc parkingowych

CEL STRATEGICZNY B

Stworzenie systemu informacji dla celów zarządzania miejscowości

Cel operacyjny B.1 – Kontynuacja opracowania atrakcyjnej strony internetowej miejscowości

II OBSZAR STRATEGICZNY

ŚRODOWISKO NATURALNE

CEL STRATEGICZNY C

Poprawa stanu środowiska naturalnego

Cel operacyjny C.1 - Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej

Cel operacyjny C.2 - Termomodernizacja budynków infrastruktury społecznej

Cel operacyjny C.3 - Realizacja programu segregacji śmieci

Cel operacyjny C.4 - Organizowanie okresowej zbiórki odpadów niebezpiecznych

Cel operacyjny C.5 - Likwidacja nielegalnych składowisk odpadów

CEL STRATEGICZNY D

Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców

Cel operacyjny D.1 - Opracowanie i wdrożenie programu „Ekologia w szkole”

Cel operacyjny D.2 - Opracowanie programu imprez ekologicznych

Cel operacyjny D.3 - Rozpisanie konkursu na ekologiczne gospodarstwo domowe

OBSZAR STRATEGICZNY

INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA, TURYSTYCZNA I SPORTOWA

CEL STRATEGICZNY E

Rozwój infrastruktury społecznej, turystycznej i sportowej

Cel operacyjny E.1 - Renowacja zabytków dziedzictwa kultury;

Cel operacyjny E.2 - Budowa, rozbudowa i modernizacja obiektów kulturalnych,

rekreacyjnych i sportowych;

Cel operacyjny E.3 -Rozwój bazy noclegowo-gastronomicznej

Cel operacyjny E.4 - Utworzenie Centrum Informacji Turystycznej

Cel operacyjny E.5 - Poszerzenie układu tras rowerowych

OBSZAR STRATEGICZNY
WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

CEL STRATEGICZNY F

Poprawa warunków i jakości życia mieszkańców

Cel operacyjny F.1 - Zagospodarowanie przestrzenne centrum

Cel operacyjny F.2 - Zapewnienie atrakcyjnych form spędzania wolnego czasu poprzez dostęp do infrastruktury sportowej, rekreacyjnej i kulturalnej

Cel operacyjny F.3 - Zapewnienie wysokiego poziomu oświaty

OBSZAR STRATEGICZNY
ROLNICTWO I PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

CEL STRATEGICZNY G

Intensywny rozwój małych i średnich przedsiębiorstw zgodny z zasadami ekorozwoju

Cel operacyjny G.1 - Rozbudowa i modernizacja infrastruktury okołobiznesowej

Cel operacyjny G.2 - Rozwój instytucji okołobiznesowych

Cel operacyjny G.3 - Pozyskiwanie terenów dla mieszkalnictwa jednorodzinnego, rezydencjonalnego i letniskowego

Cel operacyjny G.4 - Rozwój agroturystyki

CEL STRATEGICZNY H

Podniesienie konkurencyjności rolnictwa poprzez poprawę jakości produktów rolnych

Cel operacyjny H.1 - Realizacja programu scalania gruntów

Cel operacyjny H.2 - Stworzenie i organizowanie zbytu grup producenckich produktów rolnych

Cel operacyjny H.3 - Stworzenie warunków na terenie gminy dla inwestorów z branży przetwórstwa spożywczego

Cel operacyjny H.4 - Propagowanie wśród rolników nawożenia naturalnego

Cel operacyjny H.5- Propagowanie wśród rolników produkcji zdrowej żywności

WNIOSKI PODSUMOWUJĄCE

- Za priorytetowe działania w zakresie infrastruktury technicznej uznano inwestycje w dziedzinie gospodarki wodno-ściekowej.
- Sprawą istotną jest również stan dróg i chodników oraz przygotowanie miejsc parkingowych odpowiednio do tworzonej bazy turystycznej.
- Rozwój infrastruktury powinien przebiegać celowo. Inwestycje w zakresie energetyki i gazownictwa przewidziano perspektywicznie w miarę zwiększających się potrzeb.
- Turystyka stanie się narzędziem ściągania kapitału oraz odbiorców szeroko rozumianego produktu lokalnego.
- Nowoczesna baza rekreacyjno-turystyczna jest niezbędna w świetle założonego wielofunkcyjnego rozwoju miejscowości - rozwoju przedsiębiorczości oraz wykorzystania naturalnych walorów miejscowości w celu rozwoju turystyki i agroturystyki.
- Sytuacja gospodarcza wymusza koncentrowanie się na rozwijaniu jej funkcji pozarolniczych. Decydującym czynnikiem stymulującym zmiany będzie rozwój drobnej przedsiębiorczości, w szczególności drobnego przemysłu przetwórczego, który perspektywicznie stanie się rynkiem zbytu dla 20, 30 % produkcji miejscowości.
- Wszelkie działania w dziedzinie rolnictwa powinny zmierzać do podniesienia jego konkurencyjności w regionie poprzez podniesienie jakości produkcji (zdrowa żywność), zmianę struktury gospodarstw rolnych, organizację przetwórstwa i zbytu. Wiodącą rolę będą tu odgrywały grupy producenckie rolników. Ze względu na kapitałochłonność tych działań należy zabiegać o preferencyjne fundusze dla rolnictwa.
- Należy umożliwiać mieszkańcom gminy szansę realizacji własnych przedsięwzięć. Istotną rolę będą tu odgrywały władze lokalne oraz instytucje okołobiznesowe.
- Wszelkie zamierzenia w dziedzinie infrastruktury społecznej należy ukierunkować na poprawę warunków życia i zwiększenie identyfikowania się społeczności z miejscem zamieszkania. Duże znaczenie będzie miało również podnoszenie świadomości ekologicznej.
- Duże znaczenie dla lokalnej społeczności będzie miała ogólnodostępna baza sportowo – rekreacyjna, w tym między innymi dostęp do boiska wielofunkcyjnego, która umożliwi mieszkańcom aktywne spędzanie wolnego czasu.

6.1. Kryteria określające hierarchię ważności.

Poniższa lista zadań jest spójna z Wieloletnim Planem Inwestycyjnym, przez którego rozumiemy świadomie przyjęty harmonogram realizacji optymalnie dobranego pakietu inwestycji (zarówno pod względem potrzeb strategicznych, jak i możliwości finansowania) ułożony tak, aby najlepiej wykorzystać dostępne środki inwestycyjne (własne i zewnętrzne) przy założeniu możliwie najkrótszych cykli realizacji inwestycji. Aby zapewnić optymalny dobór pakietu inwestycji do realizacji, a zarazem móc każdorazowo uzasadnić decyzję o odłożeniu, bądź odmowie realizacji danej inwestycji.

Aby ustalić kolejność zadań do realizacji opracowano na podstawie „Strategii Rozwoju Gminy Pilchowice” następujące kryteria ważności przyjmując skalę od 1 do 12:

1. Ochrona Środowiska (waga 12);
2. Turystyka, sport i rekreacja (waga 11);
3. Transport (waga 10);
4. Bezrobocie (waga 9);
5. Edukacja (waga 5);
6. Bezpieczeństwo (waga 3).

Kryteria te będą stosowane przy przyznawaniu priorytetów poszczególnym inwestycjom. Ważność poszczególnych kryteriów oceny inwestycji nie jest jednakowa. Z tego też względu poszczególnym kryteriom oceny zostają przypisane wagi liczbowe, odzwierciedlające ważność danego kryterium dla przyznania danemu zadaniu inwestycyjnemu wyższego lub niższego priorytetu. Poszczególnym kryteriom przyznaje się zróżnicowaną ważność, wyrażoną odpowiednimi wagami liczbowymi. Przy ustalaniu ostatecznej listy projektów wg. hierarchii ważności brano pod uwagę również wyniki ankiet mieszkańców oraz przedsiębiorców Gminy Pilchowice.

Zakłada się, że w Stanicy harmonogram inwestycyjny będzie układany zgodnie z listą prezentowaną w poniższym rozdziale jednak o rozpoczęciu realizacji danego zadania będzie decydował zestaw poniższych kryteriów selektywnych:

1. Zbieżność danej inwestycji z celami strategicznymi.
2. Możliwość korzystnego finansowania w danym momencie, w szczególności – dofinansowania ze źródeł zewnętrznych.
3. Gotowość do realizacji.

6.2. Lista zadań do zrealizowania według hierarchii ważności.

1. Budowa boiska wielofunkcyjnego w sołectwie Stanica.
2. Projekt budowy parkingu przy ul. Gliwickiej obok cmentarza w Stanicy.
3. Budowa parkingu przy ul. Gliwickiej w Stanicy.
4. Przebudowa dróg gminnych ul. Dworcowa, ul. Cystersów, ul. Powstańców Śląskich, ul. Lipowa w Stanicy.
5. Uregulowanie rzeki Rudka od ul. Gliwickiej, przez ul. 1-Maja, przez ul. Krótką przez 1-Maja.
6. Modernizacja przepustów ul. Dworcowa.
7. Zagospodarowanie terenu na miejsce rekreacyjno – wypoczynkowe pn. „Uroczysko” w Stanicy.
8. Rozbudowa placu zabaw na boisku sportowym w Stanicy.
9. Projekt budowy kanalizacji sanitarnej w sołectwie Stanica.
10. Budowa kanalizacji sanitarnej w sołectwie Stanica.
11. Modernizacja drogi gminnej ul. Krzywa w Stanicy.
12. Przebudowa drogi gminnej ul. Sportowa w Stanicy.
13. Modernizacja drogi gminnej ul. Bażantów w Stanicy.
14. Modernizacja drogi gminnej ul. Powstańców w Stanicy.
15. Modernizacja drogi gminnej ul. Lipowa w Stanicy.
16. Przebudowa łącznika „Cystersów” pomiędzy ul. 1-Maja oraz ul. Dworcową.
17. Przebudowa drogi gminnej ul. Brzozowa w Stanicy.
18. Przebudowa drogi gminnej ul. 1-Maja (boczna od lipy drobnolistnej) w Stanicy.
19. Modernizacja drogi gminnej ul. Wielopolska do ul. Górniczej w Stanicy.
20. Rozbudowa gminnego budynku na boisku sportowym na świetlicę wiejską.

Tabela 12. Zadania planowane do realizacji w latach 2010-2017.

	Cel	Nazwa planowanego zadania
A.	Poprawa infrastruktury technicznej sprzyjającej rozwojowi społeczno- gospodarczemu miejscowości	
A.2	Remont i modernizacja dróg, uzupełnienie brakujących chodników	<p>Przebudowa dróg gminnych ul. Dworcowa, ul. Cystersów, ul. Powstańców Śląskich, ul. Lipowa w Stanicy.</p> <p>Przebudowa drogi gminnej ul. Sportowa w Stanicy.</p> <p>Modernizacja drogi gminnej ul. Krzywa w Stanicy.</p> <p>Modernizacja drogi gminnej ul. Bażantów w Stanicy.</p> <p>Modernizacja drogi gminnej ul. Powstańców w Stanicy.</p> <p>Modernizacja drogi gminnej ul. Lipowa w Stanicy.</p> <p>Przebudowa łącznika „Cystersów” pomiędzy ul. 1-Maja oraz ul. Dworcową w Stanicy.</p> <p>Przebudowa drogi gminnej ul. Brzozowa w Stanicy.</p> <p>Przebudowa drogi gminnej ul. 1-Maja (od lipy drobnolistnej) w Stanicy.</p> <p>Modernizacja drogi gminnej ul. Wielopolska do ul. Górniczej w Stanicy.</p>
A.3	Przygotowanie miejsc parkingowych	<p>Projekt budowy parkingu przy ul. Gliwickiej obok cmentarza w Stanicy.</p> <p>Budowa parkingu przy ul. Gliwickiej w Stanicy.</p>
C. Poprawa stanu środowiska naturalnego		
C.1	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej	<p>Projekt budowy kanalizacji sanitarnej w Stanicy.</p> <p>Budowa kanalizacji sanitarnej w Stanicy.</p> <p>Uregulowane rzeki Rudka od ul. Gliwickiej przez ul. 1-maja przez ul. Krotką do ul. 1-Maja</p> <p>Modernizacja przepustów ul. Dworcowa.</p>
E.	Rozwój infrastruktury społecznej, turystycznej i sportowej	

E.2	Budowa, rozbudowa i modernizacja obiektów kulturalnych, rekreacyjnych i sportowych	Budowa boiska wielofunkcyjnego w sołectwie Stanica.
		Rozbudowa placu zabaw na boisku sportowym w Stanicy.
		Rozbudowa gminnego budynku na boisku sportowym na świetlice wiejską.
F. Poprawa warunków i jakości życia mieszkańców		
F.1	Zagospodarowanie przestrzenne centrum	Zagospodarowanie terenu na miejsce rekreacyjno – wypoczynkowe pn. „Uroczysko” w Stanicy.

7 PLANOWANA REALIZACJA ZADAŃ I PROJEKTÓW

Lp.	Nazwa zadania	czas realizacji		oczekiwany wskaźnik produktu	szacunkowy koszt w tys zł
		planowany termin rozpoczęcia inwestycji	Planowany termin zakończenia inwestycji		
1.	Budowa boiska wielofunkcyjnego w sołectwie Stanica.	2010	2010	Boisko wielofunkcyjne z poliuretanową nawierzchnią o wym. 20m x 40m.	270 000,00
2.	Projekt budowy parkingu przy ul. Gliwickiej obok cmentarza w Stanicy.	2010	2010	Dokumentacja projektowa	20 000,00
3.	Budowa parkingu przy ul. Gliwickiej w Stanicy.	2011	2011	Parking o powierzchni 0,4ha.	150 000,00
4.	Przebudowa dróg gminnych ul. Dworcowa, ul. Cystersów, ul. Powstańców Śląskich, ul. Lipowa w Stanicy.	2016	2017	Nowa nawierzchnia dróg gminnych	1 000 000,00
5.	Uregulowanie rzeki Rudka od ul. Gliwickiej przez ul. 1-Maja, przez ul. Krótką, do ul. 1-Maja.	2010	2011	Uregulowana rzeka na odcinku 2 km.	100 000,00
6.	Modernizacja przepustów ul. Dworcowa w Stanicy.	2010	2011	Zmodernizowane przepusty.	75 000,00
7.	Zagospodarowanie terenu na miejsce rekreacyjno-wypoczynkowe pn. „Uroczysko” w Stanicy.	2010	2013	Miejsce spotkań mieszkańców sołectwa.	100 000,00
8.	Rozbudowa placu zabaw na boisku sportowym w Stanicy.	2011	2012	Bezpieczny plac zabaw.	75 000,00
9.	Projekt budowy kanalizacji sanitarnej w sołectwie Stanica.	2012	2013	Dokumentacja projektowa.	300 000,00
10.	Budowa kanalizacji sanitarnej w sołectwie Stanica.	2014	2017	Sieć kanalizacji sanitarnej.	1 000 000,00
11.	Modernizacja drogi gminnej ul. Krzywa w Stanicy.	2011	2011	Nowa nawierzchnia ul. Krzywej.	800 000,00

12.	Przebudowa drogi gminnej ul. Sportowej w Stolicy.	2012	2012	Nowa nawierzchnia ul. Sportowej.	800 000,00
13.	Modernizacja drogi gminnej ul. Bażantów w Stolicy.	2013	2013	Nowa nawierzchnia ul. Bażantów.	700 000,00
14.	Modernizacja drogi gminnej ul. Powstańców w Stolicy.	2014	2014	Nowa nawierzchnia ul. Powstańców.	700 000,00
15.	Modernizacja drogi gminnej ul. Lipowa w Stolicy.	2015	2015	Nowa nawierzchnia ul. Lipowej.	500 000,00
16.	Przebudowa łącznika „Cystersów” pomiędzy ul 1-Maja oraz ul. Dworcową.	2013	2013	Nowa nawierzchnia łącznika „Cystersów”.	300 000,00
17.	Przebudowa drogi gminnej ul. Brzozowa.	2013	2013	Nowa nawierzchnia ul. Brzozowej.	500 000,00
18.	Przebudowa drogi gminnej ul. 1-Maja (boczna od lipy drobnolistnej)	2012	2012	Nowa nawierzchnia ul. 1-Maja.	300 000,00
19.	Modernizacja drogi gminnej ul. Wielopolska do ul. Górnicy w Stolicy.	2015	2015	Nowa nawierzchnia ul. Wielopolskiej.	300 000,00
20.	Rozbudowa gminnego budynku na boisku sportowym na świetlicę wiejską.	2015	2017	Rozbudowany budynek wraz ze świetlicą wiejską w centrum wsi.	800 000,00

8 OPIS I CHARAKTERYSTYKA OBSZARÓW ZWIĄZANYCH Z KSZTAŁTOWANIEM OBSZARÓW O SZCZEGÓLNYM ZANCIENIU DLA ZASPOKOJENIA POTRZEB MIESZKAŃCÓW, SPRZYJAJĄCYCH NAWIĄZYWANIU KONTAKTÓW SPOŁECZNYCH, ZE WZGLĘDU NA ICH POŁOŻENIE ORAZ CECHY FUNKCJONALNO – PRZESTRZENNE, W SZCZEGÓLNOŚCI POPRZEZ ODNAWIANIE LUB BUDOWĘ PLACÓW PARKINGOWYCH, CHODNIKÓW LUB ULICZNEGO OŚWIETLENIA.

W sołectwie Stanica planuje się na lata 2010 – 2017 budowę parkingu przy ul. Gliwickiej. Inwestycja jest ważna dla społeczności lokalnej, ponieważ będzie wybudowana w centrum miejscowości obok cmentarz, kościoła oraz zespołu szkolno – przedszkolnego. Bezpieczeństwo mieszkańców oraz dzieci jest obecnie zagrożone ze względu na brak parkingu, na którym może stanąć np. autobus dowożący dzieci do gimnazjum lub na wycieczki. Parking oprócz wyznaczonego miejsca na autobus będzie posiadał około 30 miejsc parkingowych dla samochodów osobowych. Parking będzie również wykorzystywany jako bazar oraz miejsce wystawiennicze podczas tzw. odpustu.

9 POWIĄZANIE PROJEKTÓW Z INNYMI DZIAŁANAMI REALIZOWANYMI NA TERENIE GMINY

Stanica jest miejscowością intensywnie inwestującą w swój rozwój. Przy realizacji wielu przedsięwzięć miejscowość wykorzystuje nie tylko środki własne, ale również środki zewnętrzne.

Znaczna część zadań o charakterze infrastrukturalnym wykonano korzystając ze środków z Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalne jak również ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Pozyskane środki pozwoliły przyspieszyć realizację szeregu zadań znajdujących się od dawna w planach inwestycyjnych Gminy.

Zaprezentowane inwestycje planowane do realizacji są komplementarne z inwestycjami realizowanymi w pozostałych sołectwach Gminy Pilchowice. Do najistotniejszych projektów ściśle związanych z inwestycjami opisanymi w niniejszym Planie Odnowy Miejscowości należy wymienić:

1. „Budowa kanalizacji sanitarnej w Pilchowicach I etap” Inwestycja została realizowana w latach 2005-2006. Projektowana kanalizacja sanitarna zlokalizowana jest na terenie wsi Pilchowice i Wilcza w Gminie Pilchowice. Inwestycja miała na celu uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w części zlewni wsi Pilchowice. Projektowane ciągi kanalizacyjne kierują całość ścieków bytowo-gospodarczych od mieszkańców do istniejącej oczyszczalni ścieków obsługującej Szpital Chorób Płuc im. Św Józefa w Pichowicach. W

wyniku realizacji zadania została wybudowana sieć kanalizacyjna o długości 3271,70 m. Całkowity koszt inwestycji wyniósł ponad 1mln zł, przy czym Gmina uzyskała dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego w wysokości przekraczającej 736 tysięcy złotych.

2. „Budowa sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej i Gimnazjum - Pilchowice”
Przeznaczeniem dobudowanej sali gimnastycznej jest realizacja programu sportowo-dydaktycznego szkoły podstawowej i gimnazjum oraz możliwość organizowania imprez sportowych. Sala przeznaczona do zajęć sportowych umożliwia umieszczenie boiska do koszykówki o wymiarach 15x28m oraz boiska do piłki ręcznej o wymiarach 16x32m. Harmonogram realizacji inwestycji przewidziano na lata 2006-2008. Całkowity koszt inwestycji przekracza 3 247 294zł, przy czym Gmina uzyskała dofinansowanie w wysokości 779 000zł z Funduszu Rozwoju Bazy Sportowej.

3. „Modernizacja budynku zabytkowego z XVIII wieku pełniącego funkcje administracyjne, publiczne i społeczne” – remont wnętrza Urzędu Gminy w Pilchowicach.

4. Budowa boiska wielofunkcyjnego w sołectwie Pilchowice.

5. Budowa boiska wielofunkcyjnego w sołectwie Wilcza.

Zadania przewidziane do realizacji w niniejszym Planie Odnowy Miejscowości są zgodne z założeniami Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Pilchowice oraz celami i priorytetami zawartymi zarówno w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich jak i Strategii Województwa Śląskiego.

10 OCZEKIWANE WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘĆ PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI

Wszystkie zadania przyjęte do realizacji w ramach Planu Odnowy Miejscowości objęte zostaną monitoringiem rzeczowym, który dostarczy danych obrazujących postęp we wdrażaniu planu oraz umożliwi ocenę jego wykonania. Wskaźniki obrazujące postęp we wdrażaniu oraz rezultaty tych działań są podzielone na dwie kategorie:

1. wskaźniki produktu - odnoszą się do rzeczowych efektów działania,
2. wskaźniki rezultatu - odpowiadają one bezpośrednim i natychmiastowym efektom wynikającym z wdrożenia programu,

Dla wymienionych w Planie Odnowy Miejscowości zadań, w ramach przynależności do poszczególnych priorytetów i działań PROW, określone zostały następujące wskaźniki monitoringu:

OŚ 3 Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej.

Działanie 3.2 Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej.

Działanie 3.3 Odnowa i rozwój wsi.

Wskaźniki Produktu	Obszar objęty wsparciem	ha
	Całkowita wartość inwestycji	PLN
	Liczba projektów	szt.
	Liczba beneficjentów	os.
Wskaźniki Rezultatów		
	Liczba odnowionych obiektów	Szt.
	Liczba miejscowości gdzie rewitalizowana została przestrzeń publiczna	Szt.
	Ludność zamieszkująca obszary wiejskie korzystająca z udoskonalonych usług	Os.
	Wzrost liczby osób zamieszkującej obszary wiejskie z dostępem do lepszych usług	Os.

Liczba kilometrów wybudowanych sieci wodociagowych i kanalizacyjnych w wyniku realizacji programu	Os.
Ilość odpadów komunalnych objętych systemami stworzonymi w wyniku realizacji projektów w ramach programu	m3
Moc wytwarzana przy wykorzystaniu odnawialnych źródeł energii dzięki wsparciu w ramach programu (MW)	Mw
Ludność zamieszkująca obszary wiejskie odnosząca korzyści ze zrealizowanych projektów	Os.

11 SYSTEM WDRAŻANIA

System wdrażania Planu Odnowy Miejscowości sołectwa Stanica jest realizowany w oparciu o system wdrażania pomocy strukturalnej Unii Europejskiej. Miejscowość korzystając ze środków finansowych funduszy strukturalnych Unii Europejskiej jest zobowiązana do przestrzegania zasad i procedur wspólnotowych, które zostały określone w Rozporządzeniu Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW).

Poszczególne projekty będą wdrażane w oparciu o zasady wydatkowania środków wg źródeł ich pochodzenia. W niektórych sytuacjach może to oznaczać, że podmiot korzystający z różnych źródeł finansowania będzie musiał sprostać wielu wymaganiom formalnym. Dotyczy to w szczególności odmiennych zasad wykorzystania środków pochodzących ze źródeł krajowych oraz środków pochodzących ze źródeł unijnych.

Realizację i koordynację wdrażania Planu Odnowy Miejscowości prowadzi będzie Wójt Gminy Pilchowic, pod nadzorem Rady Gminy.

Plan Odnowy Miejscowości wdrażany będzie poprzez realizację poszczególnych zadań przedstawionych w rozdziale 6 i 7 powyższego Planu.

Realizacja poszczególnych zadań prowadzona będzie przez Wójta Gminy przy pomocy pracowników Urzędu Gminy. Powyższy zespół zadaniowy będzie sprawować następujące funkcje:

- bieżąca ocena stopnia wdrożenia poszczególnych zadań,
- przygotowywanie materiałów informacyjnych i sprawozdawczych dla Rady Gminy,
- wnioskowanie aneksów oraz uaktualnień do Planu Odnowy Miejscowości,

- przygotowywanie sprawozdań z osiągniętych założonych wskaźników poszczególnych zadań, jak i całego Planu Odnowy Miejscowości.

12 SPOSOBY MONITOROWANIA, OCENY I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ

12.1 System monitorowania Planu Odnowy Miejscowości

Kluczowe znaczenie w monitoringu i stymulowaniu realizacji planu posiadać będzie Wójt Gminy oraz Rada Gminy. Główną ich rolą będzie monitorowanie przebiegu zadań zawartych w POM oraz ewentualne interweniowanie w przypadku stwierdzenia opóźnień lub nieuzasadnionej rezygnacji z realizacji zadania.

12.2 System oceny Planu Odnowy Miejscowości

Skuteczność Planu poddawana będzie bieżącej ocenie. Sprawowana ona będzie przez Wójta Gminy oraz Radę Gminy przy pomocy zawartych w punkcie VI wskaźników monitorowania oraz na podstawie rocznych raportów i sprawozdań opracowywanych przez pracowników Urzędu Gminy. Przewiduje się aktualizację Planu w cyklu rocznym pod koniec roku budżetowego. Opracowanie aktualizacji POM oraz planu poszczególnych zadań będzie odbywało się na drodze konsultacji z społeczno-gospodarczymi z lokalnymi organizacjami, przedsiębiorcami oraz przedstawicielami kościoła.

12.3. Komunikacja społeczna - sposoby inicjowania współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi.

Plan Odnowy Miejscowości został opracowany na podstawie Strategii Rozwoju Gminy Pilchowice. Strategię opracowano na podstawie przeprowadzonych konsultacji społecznych, w której udział wzięli przedstawiciele środowisk społeczno - gospodarczych zarówno sektora publicznego, prywatnego jak i organizacji pozarządowych jak i mieszkańcy Gminy.

Zadaniem strategii informacyjnej będzie:

- zapewnienie powszechnego dostępu do informacji o możliwościach uzyskania wsparcia w ramach funduszy strukturalnych dla wszystkich grup docelowych na terenie Stanicy;
- zapewnienie czytelnej informacji o kryteriach oceny i wyboru projektów oraz obowiązujących w tym zakresie procedurach;
- zapewnienie bieżącego informowania opinii publicznej o zakresie i wymiarze pomocy wspólnotowej dla poszczególnych projektów i rezultatach działań na poziomie miejscowości;
- inicjowanie dodatkowych działań promocyjnych o zasięgu lokalnym;

Powyższą strategię informacyjną będą realizowali między innymi pracownicy Urzędu Gminy przy ścisłej koordynacji Wójta Gminy Pilchowice.

Działania podejmowane w ramach Planu Odnowy Miejscowości sołectwa Stanica będą uwzględniały specyficzne potrzeby wymienionych grup docelowych, jeśli chodzi o zakres informacji oraz użyte instrumenty w celu osiągnięcia maksymalnej skuteczności.

- Opinia publiczna - powszechna wiedza na temat działań związanych z wdrażaniem oraz wykorzystaniem środków Unii Europejskiej w ramach PROW służyć będzie prezentacji korzyści płynących z członkostwa we Wspólnocie, budowaniu pozytywnego wizerunku podmiotów zaangażowanych w proces wdrażania pomocy, jak również przyczyni się do poparcia dla inwestycji, których bezpośrednim beneficjentem będzie społeczność lokalna Stanicy.
- Beneficjenci - to osoby, instytucje lub grupy społeczne bezpośrednio korzystające z wdrażanej pomocy. Będą to:
  - Podmioty będące jednostkami podlegającymi samorządowi gminnemu bądź realizujące zadania jednostki samorządu gminnego;
  - Podmioty gospodarcze;
  - Organizacje zrzeszające przedsiębiorców;
  - Jednostki edukacyjne;
  - Organizacje pozarządowe;
  - Inne organizacje społeczne.

W celu realizacji polityki informacyjnej wykorzystywane będą następujące instrumenty:

- Spotkania z mieszkańcami;
- Konferencje, seminaria, wykłady, prezentacje;
- Informowanie o projektach oraz ich promocja przez beneficjentów;

- Serwisy internetowe;
- Publikacje, broszury informacyjne, ulotki, reklamy, plakaty i inne materiały;
- Współpraca z mediami - radio, prasa, telewizja o zasięgu lokalnym i regionalnym.

ZAŁĄCZNIK NR 1 - LISTA WYKORZYSTANYCH MATERIAŁÓW

1. Narodowa Strategia Spójności (NSS) (Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia).
2. Strategiczne Wytyczne Wspólnoty (SWW).
3. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.
4. Strategia Rozwoju Gmina Pilchowice 2020.
5. Program Ochrony Środowiska Gminy Pilchowice.
6. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Pilchowice.
7. Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań. Powszechny Spis rolny. Podstawowe Informacje ze Spisów Powszechnych. Gmina wiejska Pilchowice.
8. Rocznik Statystyczny Polski 2011. GUS, Warszawa 2011.
9. Rocznik Statystyczny Polski 2012. GUS, Warszawa 2012.
10. Rocznik Statystyczny Polski 2013. GUS, Warszawa 2013.
11. Rocznik Statystyczny Województwa Śląskiego 2011. GUS, Katowice 2011.
12. Rocznik Statystyczny Województwa Śląskiego 2012. GUS, Katowice 2012.
13. Rocznik Statystyczny Województwa Śląskiego 2013. GUS, Katowice 2013.
14. ROZPORZĄDZENIE RADY (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW)
15. Ustawa z dnia 7 marca 2007 roku o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. U. z 2007r. Nr 64, poz. 427).
16. Strona internetowa sołectwa Stanica www.stanica.pilchowice.pl

ZAŁĄCZNIK NR 2 - SPIS TABLIC I RYSUNKÓW

Spis Tablic

- Tabela 1 Zestawienie i podstawowe dane sołectw Gminy Pilchowice
- Tabela 2 Wyniki badań jakości wody surowej i uzdatnionej
- Tabela 3 Parametry ścieków oczyszczonych
- Tabela 4 Liczba nowo rejestrowanych przedsiębiorstw na terenie Stanicy
- Tabela 5 Struktura ludności Stanicy
- Tabela 6 Gęstość zaludnienia w Gminie Pilchowice
- Tabela 7 Wykaz nieruchomości stanowiące mienie komunalne.
- Tabela 8 Struktura użytków rolnych w Gminie Pilchowice (Stan na 31.07.2012r.).
- Tabela 9 Wykaz obiektów architektury i budownictwa wpisanych do rejestru zabytków
- Tabela 10 Budżet Gminy Pilchowice
- Tabela 11 Wskaźniki finansowe Gminy Pilchowic
- Tabela 12 Zadania planowane do realizacji w latach 2010-2017

PRZEWODNICZĄCA
RADY GMINY PILCHOWICE
Agata Mosiądz - Kramorz
Agata Mosiądz - Kramorz